

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı

Bankalar Caddesi Minerva Han 2/3 Karaköy 34425 İstanbul

Tel: +90.212.292 89 03 Faks +90.212.292 98 41

info@tesev.org.tr www.tesev.org.tr

Güvenlik Denetiminde Sivil Aktörler

Aylık İzleme Raporu Eylül 2007¹

Özge Genç

Proje Asistanı, Demokratikleşme Programı, TESEV

Bu aylık izleme raporu, Eylül ayı boyunca Türkiye’de güvenlik sektörüne ilişkin meydana gelen gelişmelerle ilgili bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Bunun için TESEV Demokratikleşme Programı bünyesinde düzenli olarak gerçekleştirilen medya taramasından ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinden yararlanılmaktadır.

“Sivil” Anayasa ve Güvenlik Sektörü

Eylül ayı boyunca, AKP hükümetinin girişimiyle hazırlanan, 12 Eylül 1980 darbesi sonucu askeri vesayet altında hazırlanan hâlihazırdaki 1982 anayasanın yerini alacak “sivil” anayasa tasarısı üzerine tartışmalar basında sık sık yerini aldı. Bu tartışmalar arasında en dikkat çeken soru yeni anayasanın hükümetle ordu arasında sürtüşmeye neden olup olmayacağıydı. Basında yer alan çeşitli anayasa tartışmaları çerçevesinde sivil siyaset (AKP hükümeti) ve asker yine karşı karşıya getirildi, “sivil” anayasaya yaklaşımları bakımından birbirine karşı uçlara yerleştirildi. Örneğin, *Radikal* gazetesindeki bir haberde, AKP’nin bu süreçte askeri kanatla herhangi bir sürtüşme içerisine girmekten kaçındığına ve temkinli davrandığına dikkat çekildi.² *Hürriyet* gazetesi, yeni anayasada Hükümetin Genelkurmay başkanını atama yoluyla seçebileceğini ve Genelkurmay Başkanı’nın "görev ve yetkilerinden dolayı" Başbakanı karşı sorumlu olduğunu ön plana çıkardı.³

Basın tarafından Anayasa taslağı ile ilgili üzerinde durulan değişikliklerden bir diğeri de Olağanüstü Hal (OHAL) ve sıkıyönetim koşullarıyla ilgili maddeler oldu. *Radikal* gazetesi yazarı Adnan Keskin, OHAL ile ilgili yapılması gereken düzenlemelere ayrıntılı bir şekilde değinerek,

¹ Bu proje Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu tarafından desteklenmekle birlikte, içeriğinden sadece TESEV sorumludur. Bu raporda ifade edilen görüşler, analiz ve öneriler TESEV ve Avrupa Komisyonu’nun resmi görüşlerini yansıtmamaktadır.

² “AKP çok temkinli,” *Radikal*, 16.09.2007

³ “Yeni Anayasa’da askere ince ayar,” *Hürriyet*, 11.09.2007

OHAL ve sıkıyönetim dönemlerinde yetkili mercilere verilen öldürme yetkisinin ve OHAL dönemlerinde yargı denetimi dışında tutulan ve geçmişte sansür-sürgün (SS) kararname olarak adlandırılan kanun hükmünde kararname (KHK) çıkarma yetkisinin yeni taslakta anayasadan kaldırıldığını yazdı. “Halen anayasada varolan bu maddeler OHAL ve sıkıyönetim dönemlerinde yaşam hakkının yüzlerce kez ihlal edilmesine adeta ‘anayasal güvence’ olmuştu.”⁴ Yeni anayasa taslağı tartışmaları çerçevesinde kamuoyunun gündemine gelen bu haberler, 1980 cuntası tarafından hazırlanan 1982 Anayasası’nın biran önce değiştirilmesi gerektiğini bir kere daha gözler önüne seriyor.

Zaman gazetesi Anayasa ile ilgili tartışmaların yoğun olduğu Eylül ayı ortalarında, yeni anayasa taslağındaki “fişlemeyi” önleyecek düzenlemelere değindi.⁵ Anayasanın "Kişisel bilgilerin korunması" başlıklı 20. maddesinde, “herkesin kendisiyle ilgili kişisel bilgi ve verilerin korunması hakkına sahip olacağı, bu bilgilerin ancak kişinin açık rızası veya kanunla öngörülen meşru bir sebebe dayalı olarak kullanılabilmesi ve hiçbir kurum veya kuruluşun fişleme yöntemiyle kişisel verilerini toplayamayacağı” belirtiliyor. Hâlihazırdaki anayasada yer almayan “kişisel bilgi ve verilerin korunması hükmünün” eklenmesi ile devlet organları ve özel kuruluşlar elindeki kişisel bilgilerin korunması sağlanabilecek ve “fişleme” veya “fişlenme” diye anılan yöntemlerin engellenmesi anayasal güvence altına alınacak. Türkiye’de daha önce, Kamu Yönetim Reformu sürecinde ele alınan ve kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenleyen Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile kişilerin haklarında toplanan “fiş”lerin neler olduğunu öğrenebilme yolu açılmıştı. Ancak, sivil toplum örgütleri tarafından ve basında çıkan yorumlarda, belgelere erişim hakkı çerçevesinde açıklığın ve şeffaflığın sağlanabilmesi ve bilgi edinme önündeki tüm engellerin kalkması için özellikle “TCK’nın 258’inci maddesi başta olmak üzere,”⁶ İdari Yargılama Usulü Yasası ve Basın Yasası’nda da bir takım değişiklikler yapılması gereği ortaya konmuştur.⁷

Yeni anayasa taslağı ile ilgili tartışmalara asker kanadından, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İlker Başbuğ’dan açıklama geldi. Başbuğ, yeni anayasa tartışmaları çerçevesinde çeşitli kesimlerden gelen taleplere ve tepkilere referans vererek, 'Etnik kimliğe anayasal güvence' talebinde bulunanların ve laiklik karşıtlarının ortak hedefinin 'ulus-devlet' olduğunu belirterek, “Anayasa’daki laiklik ilkesine ilişkin işlevsel tanımlar tartışma konuları içerisine çekilmemelidir. Cumhuriyet’in kuruluş felsefesinin temelini oluşturan ulus-devlet ve üniter devlet yapısına; Cumhuriyet’in temel nitelikleri olan; demokratik, laik, sosyal ve hukuk devleti niteliklerine sahip çıkma ve koruma, hiçbir ayırım yapmaksızın, kendisini Türk ulusunun bir ferdi olarak gören herkese düşen bir görevdir. Türk Silahlı Kuvvetleri de bu yapı ve niteliklerin korunmasında her zaman taraf olmuştur ve olmaya da devam edecektir” dedi.⁸ Murat Yetkin, *Radikal* gazetesindeki köşesinde bu konuşmayı haklı olarak şu şekilde yorumladı:“ ... Yani, TSK için Anayasa’daki laiklik ilkesi ne kadar 'olmazsa olmaz' bir kavram ise, TSK’nın Anayasa’nın 6’ncı maddesine dayandırılan İç Hizmet Kanunu’nun 35’inci maddesiyle verilen (ve 12 Eylül 1980 darbesine yasal zemin oluşturan) 'koruma ve kollama görevinin' yerinde kalması da neredeyse o kadar önemli.”⁹ Başbuğ’un konuşmasından anlaşıldığı üzere asker, sivil siyaset alanını genişletmesi, sivil-asker ilişkilerinin dengesini ve TSK’nın konumunu yeniden düzenlemesi beklenen yeni anayasa konusunda güçlü kaygılar taşıyor.

⁴ “En büyük hak yaşamak,” *Radikal*, 10.09.2007

⁵ “Fişleme yasağı 'sivil anayasa'ya giriyor,” *Zaman*, 15.09.2007

⁶ R.Bülent Tarhan, “Bilgi Edinme Hakkının Önündeki Engeller Kalkmalı,” *Radikal*, 15.09.2007

⁷ Bilgi Edinme Hakkı/Sırlar ile ilgili ayrıntılı bilgi için bakınız:

http://www.tesev.org.tr/etkinlik/bilgi_edinme_anasayfa.php

⁸ “Anayasa tartışmasına asker de girdi,” *Radikal*, 25.09.2007

⁹ Murat Yetkin, “Cumhuriyet’i koruma görevi,” *Radikal*, 25.09.2007

Gündem gazetesi de yeni anayasa taslağına şüpheyle bakanlar arasında. Gazete, taslağın 'milli güvenlik' gerekçesiyle baştan sona özgürlükleri sınırlandırdığını ve taslağın çerçevesini 'iç tehdit' algılamasını kapsayan Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nin¹⁰ çizdiğini öne sürüyor: "Taslakta ifade özgürlüğünden konut dokunulmazlığına kadar temel hak ve hürriyetlerin tamamı 'Milli güvenliğin ve kamu düzeninin korunması' şeklindeki ortak gerekçelerle sınırlandırılıyor. Taslak, bu haliyle özgürlükleri değil bunu engelleyen düzenlemeleri anayasal güvence altına alıyor. Yeni anayasaya göre, 'kamu güvenliği' gerekçesiyle konutlara baskın yapılabilecek, toplantı ve yürüyüşler engellenecek, dernekler kapatılabilecek. Ülkeyi karakola çevirecek olan taslağın her maddesinde ortaya çıkan 'milli güvenlik' vurgusu aynı zamanda yargıya, herhangi bir etkinliği suç sayabilmesi için geniş bir yorum imkânı getiriyor."¹¹ Gazete bir başka haberinde ise Akademik Danışma, Araştırma ve Geliştirme Vakfı'nın Ankara'da düzenlediği 'Sivil Anayasa' konulu panelde konuşan AKP Adıyaman milletvekili Hüsrev Kutlu'nun anayasa ile ilgili, 'Bu Anayasa'nın çok sivil, çok demokratik olacağı inancını taşıyorum. Çünkü heyette bulunan üyeler görüşülen her maddede 'Acaba asker ne diyecek, acaba asker nasıl bakacak' endişesi taşıyacaklar' diye konuştu.¹²

Beyoğlu Emniyet Müdürlüğü Yeniden

Geçtiğimiz ay, Nijeryalı Festus Okey'in Beyoğlu Asayiş Şube Müdürlüğü'nde gözaltında tutulurken, polis kurşunuyla öldürülmesi basında yankılanan önemli haberlerden biriydi. Bu olay Eylül ayı boyunca basın ve sivil toplum örgütleri tarafından yakından takip edildi (*Radikal* ve *Gündem* sıklıkla ve sivil toplumun tepkisini yansıtarak, *Zaman* sıklıkla fakat Emniyet ve valiliğin bakış açısıyla, *Hürriyet* Emniyet ile ilgili yaptığı başka bir haberde kısaca referans vererek¹³). Soruşturma sürerken, İnsan Hakları örgütleri olayı protesto etti. 3 Eylül 2007'de CHP İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Özpolat, İçişleri Bakanlığı'nın yanıtı için verdiği önergede, "Emniyet'te siyahî ırka mensup yabancılara karşı önyargı mevcut mu? Sık sık gözaltına alınıp kötü muameleyle tabi tutuldukları doğru mu?" diye sordu. Aynı gün Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMYK) de Okey ile ilgili bilgi istedi.¹⁴

Radikal gazetesinden alınan bilgilere göre, Festus Okey'le ilgili soruşturmada savcılığın delillere ulaşmakta güçlük çekmesi ve yetkililerin susuyor olması nedeniyle, davada güçlekle gelişme kaydediliyor. Gerçekten de Festus Okey cinayetinin ardından, Okey'in cesedi 18 gün morgda kaldı ve bu süreçte ne Emniyet Genel Müdürlüğü ne de İçişleri Bakanlığı'ndan açıklama geldi.¹⁵ Daha sonra yapılan açıklamada "Şahısların yapılan ince aramalarında, Festus Okey'in iç çamaşırını içerisinde 13 adet daha satışı hazır tek kullanımlık kokain bulunduğu" ve "Festus Okey'in paniğe kapılarak polis memuru C.Y.'nin silahını almak üzere hamle yaptığı" belirtildi.¹⁶ Olayın gerçekleşmesinden yine 18 gün sonra Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin, "Bu insan, gözaltında nasıl ölür?" diyerek bürokrasinin suskunluğunu bozarken; İstanbul Valisi Muammer Güler'in polise toz kondurmayan bir açıklama yaptığı ve İl Emniyet Müdürlüğü'nün de olaya ilişkin basına yansımayan bir açıklama yaptığı belirtildi.¹⁷

¹⁰ Haberde sözü edilen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, Mart 2006'da Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan ve "kırmızı kitap" olarak da adlandırılan belge.

¹¹ "Milli Güvenlik' anayasası," *Gündem*, 20.09.2007

¹² "Yeni anayasada asker gölgesi var," *Gündem*, 16.09.2007

¹³ "Karakolda İkinci Ölüm," *Hürriyet*, 20 Eylül 2007

¹⁴ "İHD: Okey'in ölümünden Beyoğlu polisi sorumlu," *Gündem*, 05.09.2007; "Karakolda ölüme 'siyah' tepki," *Radikal* 01.09.2007; "Bir insan öldü, 18 gün geçti, hâlâ kapı duvar," *Radikal*, 07.09.2007

¹⁵ "Bir insan öldü, 18 gün geçti, hâlâ kapı duvar," *Radikal*, 07.09.2007; "20 Ağustos'tan bu yana sessizlik vardı," *Radikal*, 09.09.2007

¹⁶ "Emniyet'ten Festus Okey açıklaması," *Radikal*, 09.09.2007

¹⁷ "Festus'u vuran polis için dokuz yıl istendi," *Radikal*, 18.09.2007

Zaman gazetesi ise, soruşturmayı konu aldığı haberlerde İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün savunmalarına geniş yer verdi. 8 Eylül 2007 tarihinde "İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Nijerya uyruklu Festus Okey'in, üzerinde kokain bulunduğu iddiasıyla götürüldüğü Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde, bir polis memurunun silahını almak isterken çıkan arbedede omzundan vurularak yaralandığını ve kaldırıldığı hastanede öldüğünü bildirdi." cümleleriyle verilen haberde, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün internet sitesinde yer alan yazılı açıklamalara da yer verildi. Festus Okey'in gözaltı esnasında polis kurşunuyla öldüğüne değinmeyen haberdeki açıklamaya göre, Okey'in üzerinde "küçük bir naylon poşet içerisinde, satışa hazır vaziyette kokain maddesi bulunduğu" bildirildi.¹⁸ 9 Eylül'deki haberde ise Festus Okey ve boğuştuğu iddia edilen polis memuru Cengiz Y.'nin ellerinde yapılan kriminal incelemede barut izine rastlanmadığına değinildi.¹⁹ Gazete aynı gün yaptığı haberde, son zamanlarda "Beyoğlu polisinin üzerine çok gidilmesi nedeniyle," Beyoğlu'nda toplanan esnafın polise destek yürüyüşü yaptığını da duyurdu. Haber bir esnafın düşüncelerine şu şekilde yer verdi: "Bir süre önce üzerinde kokain maddesi bulunan Nijeryalı Festus Okey'in, İlçe Asayiş Büro Amirliği'nde polisle giriştiği mücadelede yaralanarak, kaldırıldığı hastanede ölmesi son derece üzücü bir olaydır." Aynı esnaf "Beyoğlu Emniyeti'nin kıt imkânlar ve sayıca yetersiz personelle gece-gündüz hizmet verdiğini" de sözlerine ekledi.²⁰

Soruşturma sürerken, Emniyet yetkililerinin olayla ilgili "ihmalkâr" olduğu iddia edilen tutumu da olayın basına yansıyan bir diğer boyutu. Okey ile ilgili soruşturmayı yürüten Beyoğlu Savcılığı, Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nden olayla ilgili kamera kayıtlarını isteyince, nezarethane ve sorgu odasına ait kamera kayıtlarının bulunmadığı ortaya çıktı. 'Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'ne göre sorgu odaları ve nezarethanelerde kamera bulundurulması gerekmiyor olmasına rağmen, Emniyet işkence iddialarına karşı 'Nezarethane İyileştirme ve Kontrol Sistemi' doğrultusunda nezarethanelere kamera konulmasını uygun görüp, idari bir emirle de karakol içinde silahın belde bulundurulmasını yasaklamıştı. Buna rağmen, Okey'in ölümüne neden olan polis Cengiz Y. sorgu odasına silahla girdi.²¹ Türkiye'de, tutuklama, gözaltına alma, ifade alma, nezarethane ve sorgu odaları koşulları ile ilgili insan hakları ihlallerinin önlenmesine ve kurumsal yapıların güçlenmesine yönelik çalışmalar bir süredir Avrupa Komisyonu tarafından sağlanan teknik yardımlarla eşleştirme çalışmaları çerçevesinde uzun süredir ele alınmaktadır.

İlerleyen aşamalarda ise Emniyet'in, Festus Okey'in kanlı gömleğini Taksim Polis Merkezi ile Taksim İlk Yardım Hastanesi arasında kaybettiği ortaya çıktı. *Radikal* gazetesinin, Adli Tıp Uzmanı Prof. Dr. Fatih Yavuz'un tespitlerine yer verdiği haberde, kanlı gömleğin bulunmasının olayı yüksek oranda çözebileceği; Okey'in ölümünün Emniyet'in iddia ettiği gibi, Cengiz Y. ile Okey'in, iki ayrı ucundan tuttuğu silahın ateşlenmesi sonucunda mı, yoksa daha uzak bir mesafeden ateş edilmesiyle mi gerçekleştiğinin ortaya çıkacağı belirtildi. Beyoğlu Cumhuriyet Savcılığı, kayıp gömlekle ilgili ayrı bir soruşturma başlattı.²² Yine *Radikal* ve *Zaman* gazetelerinden edinilen bilgilere göre Beyoğlu Cumhuriyet Savcılığı tarafından tamamlanan soruşturma sonucu Okey'i vuran polis memuru Cengiz Y. hakkında "bilinçli taksirle adam öldürmekten" 4,5 yıldan 9 yıla kadar hapis cezası istemiyle iddianame düzenlendi.²³

Eylül ayı içerisinde, Festus Okey ile ilgili gelişmeler bu şekilde devam ederken, 39 yaşındaki Polonya uyruklu Dariusz Witek'in, sınır dışı edilmek üzere getirildiği Yabancılar Şube

¹⁸ "Polisten 'karakolda ölüm' açıklaması," *Zaman*, 08.09.2007

¹⁹ "Karakolda ölüm'e müfettiş soruşturması," *Zaman*, 09.09.2007

²⁰ "Beyoğlu'nda polise destek yürüyüşü," *Zaman*, 08.09.2007

²¹ "Karakolda ölümün görüntüsü yok," *Radikal*, 06.09.2007

²² "Emniyet de delil kaybederse!," *Radikal*, 20.09.2007

²³ "Festus'u vuran polis için dokuz yıl istendi," *Radikal*, 18.09.2007; "Festus Okey'in ölümüne 9 yıl hapis cezası isteniyor," *Zaman*, 18.09.2007

Müdürlüğü'ne ait Kumkapı'daki misafirhanesinde, kendini asarak intihar ettiği haberi basında yankılandı. *Hürriyet*, *Zaman* ve *Radikal* gazetelerinin haberine göre, kamera kayıtlarının incelenmesi sonucu, Witek'in pantolonunun astar kısmındaki ipi kullanıp kendini asarak intihar ettiği belirlendi.²⁴ İnsan Hakları Derneği (İHD) Witek'in kısa süre içinde devlet denetimi altında ölen ikinci yabancı olması üzerine "Misafirhanede kalan çok sayıdaki göçmen bizi arayarak kötü koşullar, polislin tutumu ve altı ayı aşkın tutulma sürelerinden şikâyet etmişlerdir" açıklamasını yaptı.

İsmail Saymaz, olayın ardından *Radikal* gazetesinde yaptığı haberde, İHD'ye Kumkapı misafirhanesindeki mültecilerden yaklaşık bir aydır yardım telefonları geldiğini yineledi.²⁵ Bu telefonlardaki şikâyetler arasında, örneğin, bir Filistinli'nin polisler tarafından "siz Filistinli değil, Iraklısınız, yalan söylemeyin" diyerek dövüldüğü, Witek'in de dövülürken görüldüğü; bir İranlı'nın "Oruç tuttuğu için polislerin hakaretine uğradığını ve intihar etmeyi düşündüğü" kaydedilirken, bir Afrikalı ise sınır dışı edilmek üzere Kumkapı misafirhanesine konulduğunu, ancak buradaki kötü koşullara katlanmaktansa cezaevine gitmek istediğini" bildirmiş. Haberde, İHD'nin İçişleri Bakanlığı'na yazı yazarak, misafirhane koşullarını incelemek için izin istediği vurgulanıyor. Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) da, Türkiye'nin 14 Eylül 2005'te imzaladığı ancak halen TBMM'den geçmeyen "her türlü gözaltı yerini ulusal ya da uluslararası mekanizmaların ziyaret edebilmesini" öngören seçmeli protokolün derhal onaylanmasını istiyor.

Eylül ayı boyunca artan işkence olaylarına dikkatleri çeken basın, İstanbul Beyoğlu dışında, Türkiye'nin doğu ve güneydoğusunda yaşanan hak ihlallerine ise çok fazla yer vermedi. Bölgeden haberleri ileten *Gündem* gazetesi tarafından Eylül ayı içerisinde, Gölek mezrasında askerler tarafından köy ortasında "tarandıği" haberi verilen Hıdır Taydaş ve Ali Taydaş adlı kardeşlerle ilgili habere başka gazetelerde rastlanmadı.²⁶

İşkence Gündemi

Haziran 2007'de değiştirilen Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu (PVSK)'nda yapılan değişikliklerin ardından artan ve özellikle basına yansıdığı için en çok dikkat çeken Beyoğlu'nda, ardı ardına sıralanan işkence ve kötü muamele olayları, "Geçmişte Türkiye'de işkencenin yaygın olduğu yıllara geri mi dönüyoruz?" sorusunu akıllara getiriyor. İşkence ve infaz vakalarının oldukça arttığı Beyoğlu Emniyet Müdürlüğü'ne karşı, insan hakları ihlalleriyle ilgilenen birçok sivil toplum kuruluşu şikâyet ve protestolarını yoğunlaştırdı. PVSK ile polise verilen yetkinin özellikle Taksim ve Beyoğlu'nda işkence ve kötü muameleyi arttırdığına dikkat çeken İHD ve Mazlumder, son iki ayda 60'dan fazla başvurunun yapıldığını açıkladı.²⁷ Bunun yanı sıra Türkiye'deki sığınma kanun ve uygulamalarındaki yetersizlikler de, polislin sığınmacılara karşı kötü muamelede bulunmasına neden oluyor. sığınmacılara karşı polis tarafından kötü muamele yapılmasına neden oluyor.

Türkiye'de hak ihlalleri bu şekilde yoğunlaşırken, Başbakan Tayip Erdoğan'ın 4 Eylül 2007'de 60. hükümet programının tartışıldığı TBMM Genel Kurulu'nda , "işkencede sıfır tolerans" sözünü yineleyerek "Ülkemde şu anda işkence diye bir olay yoktur" ve "İspatınız varsa, çıkar

²⁴ "Karakolda ikinci ölüm," *Hürriyet*, 20 Eylül 2007; "Emniyet misafirhanesinde intihar etti," *Zaman*, 19.09.2007; "Sı nır dışı edilmeyi bekleyen Polonyalı, intihar etti," *Zaman*, 20.09.2007; "Devlet gözetiminde bir yabancı daha öldü," *Radikal*, 20.09.2007

²⁵ "Misafirhane denetime açılın," *Radikal*, 21.09.2007

²⁶ "İŞTE BURASI TAYYİP'İN ÜLKESİ," *Gündem*, 06.09.2007

²⁷ "Beyoğlu 'işkence' karakolu," *Gündem*, 04.09.2007; "İHD ve MAZLUMDER'den 'işkence' iddiası," *Zaman*, 06.09.2007

konuşursunuz. Varsa ispatınız, söylersiniz, biz de gereğini yaparız”²⁸ sözleri insan hakları dernekleri tarafından geniş tepki çekti. İHD ve İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği (MAZLUMDER) tarafından yapılan açıklamalarda, Erdoğan’ın sözleri yalanlanarak, yalnızca Haziran ayında 3 ilde 3 gözaltında ölüm vakasının yaşandığı belirtildi. *Gündem* gazetesinin haberinde İHD Genel Başkan Yardımcısı İsmail Boyraz, “İHD'nin raporlarına göre 2007 yılının ilk 6 aylık döneminde 376 kişi işkence ve kötü muameleyle maruz kalmıştır. MAZLUMDER 'in Ocak-Haziran 2007 bilançosuna baktığımızda “işkence/işkence iddiası ve kötü muamele' iddialarına ilişkin 75 olay olduğu görülmektedir” dedi ve “7'si çocuk 10 kişinin öldüğü Diyarbakır olaylarında, 2007 Nevruz ve 1 Mayıs kutlamalarında güvenlik güçlerinin tavrının 'işkenceye sıfır tolerans' anlayışıyla uyuşmadığını” söyledi.²⁹ *Radikal* gazetesi de İHD ve MAZLUMDER yöneticilerinin, 22 Temmuz 2007 parlamento seçimleri sonrasında yaşanan olaylara yönelik verdiği örnekleri haber yaptı. Buna göre, “22 Temmuz seçimlerinden önce Meclis'e yürümek isteyen Haklar ve Özgürlükler Cephesi üyeleri, dövülerek gözaltına alındı. Gözaltına alınan 159 kişiden 87'si, tutuklanarak Sincan L2 Cezaevi'ne konuldu. Tutuklulardan İbrahim Çuhadır, Mehmet Yaşar, Erdinç Eroğlu, Uğur Eyilik, Deniz Kutlu, İbrahim Akın, Musa Kurt, avukatları aracılığıyla cezaevinde işkence gördüklerini açıkladı. Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde 20 Ağustos'ta gözaltına alınan Nijeryalı Festus Okey, polis kurşunuyla can verdi.”³⁰

Radikal gazetesinde bir başka tarihte yayımlanan yazıda İsmail Saymaz ve Demet Bilge Ergün'ün çıkardığı işkence bilançosu da Başbakan Erdoğan'ın Türkiye'de işkence konusunda yanıldığını ispatlar nitelikte: “Gözaltında ölümler yıllardır Türkiye'nin gündeminden düşmezken, polis kendini hep aynı yöntemle savunuyor. Ya ölenin 'sabıka listesi' açıklanıyor ya da 'Duvardan düştü', 'Kendini astı', 'Sandalyeden kaydı' gibi gerekçeler sıralanıyor.”³¹ 1990lı yılların sonlarından bu yana bu şekilde ortaya atılan gerekçeler arasında, 8 Ocak 1996'da görev için gittiği Alibeyköy Mezarlığı'nda gözaltına alınan ve dövülerek işkenceyle öldürülen gazeteci Metin Göktepe'nin önce 'sandalyeden' sonra da 'duvardan' düşüp öldüğünün açıklanması; 1999 yılında Sendikacı Süleyman Yeter'in sorgusu sırasında hastanede ölmesi üzerine sandalyeden kaydığının söylenmesi; Ankara'da, kablo çaldıkları iddiasıyla 31 Ocak 2003'te gözaltına alınan ve karakolda 21 olayı üstlenen 16 yaşındaki E.Ü., 17 yaşındaki E.Ü. ve amcaları B.Ü. 'vücutlarındaki alerji nedeniyle sırtlarını radyatöre sürüp kaşındıklarını' belirten tutanak düzenlenmesi gibi örnekler var.

Bu esnada, Eylül ayı içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nden gelen haberler de pek iç açıcı olmadı. AİHM, Jandarma Yüzbaşı S.A. tarafından dövülerek öldürüldüğü iddia edilen Emin Yıldırım davasında Türkiye'yi yaşam hakkının ihlali ve işkenceden 30 bin Euro tazminata mahkûm etti. AİHM raporunda “Şeyhmus Yaman adlı yurttaşın Çermik'te hayatını kaybetmesi üzerine, ailesinin kefen bezi aldırarak için manifaturacılık yapan Emin Yıldırım'a dükkânını açtırdıkları, bu sırada S.A.'nın beraberindeki jandarmalarla birlikte dükkâna giderek kendisinden izinsiz dükkân açan Emin Yıldırım'ın kafa ve göğüs bölgesine darbe vurduğu, adli tıp raporunda maktulün kafa travmasına bağlı beyin dokusu harabiyeti sonucu meydana gelen kanamaya bağlı olarak öldüğü; Yüzbaşı S.A.'ya dava açıldığı, tutuklama taleplerinin bütün aşamalarda reddedildiği, sanık hakkında 'Kastın aşılması suretiyle adam öldürmek' suçundan 20 yıla kadar hapis istemiyle dava açılması gerekirken, 'efrada fena muamele yapmak'tan dava açıldığı” belirtildi. Kararda ayrıca “verilen 2 yıl 10 günlük hükmün ise para cezasıyla birlikte infaz kanunu hükümleri uyarınca ertelendiğini” belirtildi.³²

²⁸ “Erdoğan'dan DTP'ye: Önce terör örgütü deyin,” NTVMSNBC, 4 Eylül 2007, <http://www.ntvmsnbc.com/news/418974.asp>

²⁹ “İHD ve Mazlum-Der'den Erdoğan'a yalanlama,” *Gündem*, 07.09.2007

³⁰ “Altı ayda 451 işkence vakası yaşandı,” *Radikal*, 07.09.2007

³¹ “Gözaltında ölüme polis daima masum, suçlu ise ya sandalye ya duvar!..,” *Radikal*, 11.09.2007

³² “Yaşam hakkını ihlalden 30 bin Euro tazminat,” *Hürriyet*, 14.09.2007; “AİHM'den 30 bin avro tazminat cezası,” *Radikal*, 14.09.2007

Polise “halktan destek”

Zaman gazetesinin Festus Okey ile ilgili haberlerin yoğunlaştığı günlere denk gelen bir haberinde Beyoğlu Mahalle Muhtarları Derneği Başkan Yardımcısı Kadir Güven ile Beyoğlu Taksiciler Kooperatifi Başkan Yardımcısı Resul Sivri'nin de aralarında bulunduğu bir grup muhtar ile taksicinin, Beyoğlu Emniyet Müdürlüğü görevlilerine destek olmak amacıyla Taksim Meydanı'nda toplandığı iletildi. Habere göre, “Tuğrul Pek'in göreve geldiği günden itibaren Beyoğlu'nda huzur ortamının arttığını ve suç oranında gözle görülür şekilde düşüş yaşandığını belirten Güven, ilgililere teşekkür etti... Gruptakiler, daha sonra İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı Ümit Otman'a çiçek vererek dağıldı.”³³ Bu destek toplantısının, Haziran ayından bu yana işkence ve hak ihlalleriyle gündemden düşmeyen Beyoğlu Emniyet Müdürlüğü üzerindeki baskıları hafifletme olasılığı oldukça uzak bir ihtimal gibi görünüyor.

Hürriyet gazetesinin verdiği bir başka habere göre -haber dilinden gelişmenin olumlu veya olumsuz olup olmadığına dair bir fikir edinmek mümkün olmamakla beraber- Burdur Emniyet Müdürlüğü'nde en çok kimlik ve araç sorgusu yapan memurların istedikleri şubeye verilecekleri bildirildi.³⁴ Bu ilginç muameleyi *Zaman* gazetesi haber yaptı. Habere göre, bu durumun yaratacağı olası ihmaller kafalarda soru işareti olarak kalırken, *Zaman* gazetesinde yer alan ilgili açıklama bu konudaki şüpheleri güçlendirir nitelikteydi: “Gece geç saatlerde dolaşan bir kişi normal bir vatandaş da olabilir. Ama kötü bir amaç için dolaşılıyor da olabilir. Niyeti iyi ise sorgulamanın kendisine zararı olmaz. Kötü ise Burdurlularını mağdur edilmekten kurtarmış oluruz.”³⁵

Şemdinli Dosyası'nda gelişmeler

Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde 9 Kasım 2005'te Umut Kitapevi'nin bombalanmasıyla ilgili davaya, Eylül ayı içerisinde devam edilmesi konuyu kısa süreliğine de olsa gündeme taşıdı.³⁶ Bombalama olayına karıştıkları gerekçesiyle tutuklu bulunan astsubaylar Ali Kaya ve Özcan İlideniz ile terör örgütü PKK itirafçısı Veysel Ateş'in yargılandığı davayla ilgili Eylül ayında yaşanan bir gelişme, Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki sürdürülen davanın, Asayiş Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne havale edilmesi oldu.³⁷ İlgili haberlerde, davanın askeri mahkemede ele alınmasının olası olumsuz etkilerine yer verilmezken, *Gündem* gazetesinden Sıddık Güler'in haberine göre “Askeri mahkemeye sevk edilen Şemdinli Davası'nın baştan ele alınacak olması, mağdurlar ve avukatları delillerin karartılacağı konusunda endişelendirdi.”³⁸ Gazeteye göre Avukat Cüneyt Caniş, dosyada yeni bir sürecin başladığını belirterek, en büyük kaygılarının sanıkların tutuksuz yargılanma ihtimali olduğunu söylerken, Umut Kitapevi Sahibi Seferi Yılmaz ise baskılara rağmen sivil mahkemenin uzun süre dayanabildiğini söyledi. *Gündem* gazetesinin bir diğer haberine göre, Şemdinli'deki olaylara ilişkin hazırladığı iddianamede, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt ile ilgili iddialara yer veren ve kamuoyuna yansıyan süreçte “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) tarafından meslekten ihraç edilen Van eski Cumhuriyet Savcısı Ferhat Sarıkaya kayıplara karıştı.”³⁹

³³ “İstanbul'da muhtar ve taksicilerden polise destek,” *Zaman*, 06.09.2007

³⁴ “Burdur Emniyet Müdürlüğünde ilginç uygulama,” *Hürriyet*, 08.09.2007

³⁵ “Başarılı polis istediği şubeye geçebilecek,” *Zaman*, 07.09.2007

³⁶ “Şemdinli sanıkları, yeniden hakim karşısına çıkıyor,” *Zaman*, 14.09.2007

³⁷ “Van Ağır Ceza Mahkemesi, 'Şemdinli dosyası'nı askere havale etti,” *Zaman*, 14.09.2007; “Şemdinli davası askeri mahkemede,” *Gündem* 14.09.2007; “Şemdinli davası askeri mahkemede,” *Radikal*, 15.09.2007

³⁸ “Deliller karartılacak Sıddık Güler,” *Gündem*, 19.09.2007

³⁹ “Şemdinli savcısı kayıplara karıştı,” *Gündem*, 28.09.2007

Şemdinli davası askeri mahkemede ele alınmak üzere yeni bir sürece girerken, *Sabah* gazetesinin 25 Eylül 2007 tarihli haberinde emekli Albay Erdal Sarızeybek'in son kitabı *İhaneti Gördüm*'de 1992'de Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde görev yaptığı sıralarda "halkı korumak" gerekçesiyle nasıl çatışma havası yarattıklarına ilişkin itirafları yankılandı.⁴⁰ İzleyen günlerde Sarızeybek'in sözleri diğer gazetelerde de yer aldı. Kitabında yaptıklarını "terörle mücadele adına bazı çılgınlıklarımız" diye nitelendiren Sarızeybek kitabında şu cümlelere yer veriyor: "Planım şuydu: İki üç gecede bir, 120 mm'lik havan aydınlatma mermisini ilçe merkezi üzerine atacaktım. Sonra, önceden belirlenmiş hedeflerin üzerine makineli tüfekle ateş açacak, sonra da roketleri ateşleyip, şehir üzerinde tam bir çatışma havası yaratacaktık. Ertesi sabah halkı, şehir meydanında toplayıp, muhtemel bir çatışmada şehrin ve halkın ne denli zarar görebileceğini, bu nedenle teröristlerin şehre girmesine izin vermemeleri gerektiğini anlatacaktık. Dedğimiz gibi de yaptık. Haftada en az bir kez bu uygulama Şemdinli'de yapılır oldu, hem de uzunca bir süre. Belki delilik diyeceksiniz ama sonuç aldık ve halkın zarar görmesini engelledik, gerisi önemli değil." Sarızeybek kitabında ayrıca şu itiraflara da yer verdi: "Ülke yanıyordu, gün geçmiyordu ki eylem olmasın. Bir ara çaresiz hale düştüğümüzü itiraf edebilirim. Neler yapmadık ki, askerlerden sakallı timler kurduk, bu timlere PKK kıyafeti giydirdik, yol güzergâhlarına gecedan çıkarıp emniyet almaya çalıştık. Bir konvoy emniyeti için, yüzlerce askeri gecedan yürütüp kritik yerlerde emniyet almaya çalıştık."⁴¹ *Zaman* gazetesi de iki farklı haberde kitaptan alıntılar yaparak, JİTEM'in kurucusu olarak bilinen Cem Ersever'in 17 Mart 1993'te ordudan istifa ettiğini, 4 Kasım 1993'te ise cesedinin Ankara Elmadağ'da jandarma tarafından bulunduğunu yazdı. *Zaman*'da yer alan haber kitaptan, Ersever'in "çok konuştuğu" için öldürüldüğünü ima ettiğini ve öldürülmeden önce 'Bizi dinlemiyorlar' diye hayıflandığını, yöneticilerin ise onun için, 'çok konuşuyor' dediğini ve 'terörü ranta çevirenler tarafından' susturulduğunu alıntılardı. Sarızeybek kitabında ayrıca "Türkiye'nin batı bölgesinde MİT, jandarma, emniyet ve Genelkurmay Bakanlığı'nın istihbarat birimlerinin uyuşturucu kullanan, kumarbaz, fuhuş yapan ve yaptırımları, karanlık işlerle uğraşan herkesi istihbarat elemanı olarak kullandıklarını" da iddia etti.⁴² *Sabah* ve *Gündem* gazeteleri DTP Diyarbakır Milletvekili Akın Birdal'ın konuyu Meclis gündemine taşıyacağını ilettiler.⁴³ Birdal, Sarızeybek hakkında savcıların soruşturma açması gerektiğini, "Sarızeybek'in anlattığı türden olayların o dönemde savaşın yükselticisi olduğunu, kin, düşmanlık ve nefreti beslediğini" bildirdi.⁴⁴

Ayın sonuna doğru ortaya atılan bir diğer itiraf da *Zaman* gazetesinde yankı bulan, Eski Jandarma Asayiş Kolordu Komutanı emekli Korgeneral Altay Tokat'ın Güneydoğu'ya yeni gelen hâkim ve memurları hizaya getirmek için evlerine yakın yerlere bomba attırdığını açıklaması oldu. Gazetenin *Yeni Aktüel* dergisinden alıntılardığı haberin ardından Genelkurmay'ın, Tokat hakkında soruşturma başlattığı, ancak Genelkurmay Askerî Savcılığı'nca yapılan 'meskûn mahalde bomba atmak' soruşturmasında takipsizlik kararı verildiği öğrenildi.⁴⁵

Askerler OYAK'ı AIHM'e Şikâyet Ediyor

17 Eylül tarihli *Zaman*'da ve *Sabah*'ta Umur Talu'nun köşe yazısında ardından da 18 Eylül tarihli *Radikal* gazetesinde ortaya atılan, askerlerin OYAK'ta kendilerine yönetim hakkı tanınmaması nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM)'nde haklarını arama yoluna gittikleri iddiası

⁴⁰ "Mücadele ederken çılgınlık yaptık..." *Sabah*, 25 Eylül 2007

⁴¹ "Yeri Geldi Askerlere PKK Kıyafetleri Giydirdik," *Milliyet*, 15.09.2007

⁴² "Emekli Albay'dan şok itiraf: Şemdinli'de çılgınlık yaptık," *Zaman*, 25.09.2007; "Halkın iyiliği için Şemdinli'ye günlerce roket atmışlar!," *Zaman*, 26.09.2007

⁴³ "Emekli Albaydan itiraf: Askerlere PKK kıyafeti giydirdik," *Gündem*, 26.09.2007; "Çılgınlık yaptık' diyen albay TBMM gündeminde," *Sabah*, 27 Eylül 2007

⁴⁴ "Askere PKK kıyafeti giydirdik' itirafı Meclis'e taşınıyor," *Gündem*, 27.09.2007

⁴⁵ "Hâkimleri hizaya getirmek için bomba attırmıştı," *Zaman*, 26.09.2007

OYAK ile ilgili tartışmaları yeniden gündeme getirdi.⁴⁶ Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği (TEMAD) Başkanı Mustafa Erol, OYAK'ın fon kaynağının yüzde 70 oranında kendi kesintilerinden oluştuğu halde, yönetime alınmayan astsubayların haklarını aramada iç hukuk yollarının sonuç vermemesi üzerine, davayı AİHM'e götürmeye karar verdiğini açıkladı. Umur Talu olayı şöyle değerlendirdi: “Emeklilik, dayanışma, sosyal güvenlik fonu’ iken; Fransızlarla ortak, Kuzey Irak'ta iş yapabilen, Almanya'da banka sahibi olan, Erdemir'i satın alabilen, yerli bankasını yabancıya satabilen, en büyük holdinglerden biri haline gelmekle gurur duyan OYAK. OYAK'ın esas fonları subay, astsubay başta, diğer ordu mensupları ile isteyen sivil memurların maaşlarından yapılan zorunlu kesintiler, bir de paraları asla iade edilmeyen yedek subaylardan alınanlarla oluştu. Buna karşılık; Holding yönetiminde de, şirket yönetim kurullarında da, kesintilerin yüzde 70 ila 80'lik nüfusundan bir kişi bulunmuyor. Alınmıyor. Holding yönetiminde; kimi sivil, emekli generaller ile görevdeki generaller bulunabiliyor ama "alttakiler"e yer yok. Alın size tam bir, ‘Cumhuriyet, demokrasi, adalet, eşitlik, kardeşlik, hakkaniyet, hukuk, insan hakları, insaf, izan, devrimcilik, imtiyazsızlık, kaynaşmışlık, her türlü zümre egemenliğinin reddi, sınıf ayrımcılığı, egemenlik’ konusu.”

Eylül ayı içerisinde OYAK ile ilgili ortaya çıkan bir diğer haber de OYAK'ın Çoruh'taki 16 dönümlük askeri araziye ranta açmakla suçlanması oldu.⁴⁷ Hazine Müsteşarlığı ile OYAK'ı karşı karşıya getiren suçlamanın nedeni ise, Hazine tarafından Hava Kuvvetleri şehitliği yapılmak üzere Savunma Bakanlığı'na tahsis edilen 10 milyon YTL değerindeki arazinin, 5. Kolordu Komutanlığı tarafından küçük bir bölümü şehitliğe ayrıldıktan sonra, geri kalan 16 dönümünün hukuka aykırı olarak OYAK'a kiralanması ve bundan sonra da, OYAK'ın araziye alışveriş merkezi GİMA'ya kiralaması ve şu anda mağazanın Carrefour olarak hizmet veriyor olması. Bu olayı, 2006 yılında duruma el koyan Maliye Bakanlığı Milli Emlak Dairesi ortaya çıkardı.

Nokta dergisi davası

Haftalık *Nokta* dergisi, Genelkurmay Başkanlığı'nın gazeteciler hakkında hazırladığı 'andıç' belgesi, Özden Örnek'e ait olduğu öne sürülen darbe günlükleri ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bazı sivil toplum örgütleriyle ilişkileri konusunda haberler hazırlamış ve 13 Nisan 2007 tarihinde polis tarafından basılıp, sonrasında ise derginin imtiyaz sahibi Ayhan Durgun tarafından kapatılmıştı. Karşı karşıya kaldığı açık ve kapalı baskılar gördüğü iddiasıyla kapatılan *Nokta* dergisi'nin Genel Yayın Yönetmeni Alper Görmüş, eski Deniz Kuvvetleri komutanlarından emekli Oramiral Özden Örnek'e ait olduğu iddia edilen 'Darbe günlükleri' haberi nedeniyle Eylül ayı içerisinde hâkim karşısına çıktı. Özden Örnek'e ait olduğu öne sürülen ve Türkiye'de 2004 yılında 'Sarıköz' ve 'Ayışığı' adı verilen iki darbe hazırlanmasına ilişkin bilgilerin bulunduğu 'Darbe günlükleri' haberinin *Nokta* dergisinde yayınlanmasından sonra Özden Örnek'in şikâyeti üzerine soruşturma başlatan Bakırköy Başsavcılığı, Görmüş hakkında basın yoluyla alenen 'hakaret' ve 'iftira' suçlarıyla 6 yıl 8 aya kadar hapis cezası istemiyle dava açmıştı.⁴⁸ *Radikal* gazetesinin haberine göre, mahkeme, davaya ilişkin Bakırköy Cumhuriyet Savcılığı'nın, darbe iddialarının soruşturulması noktasında 19 Nisan'da verdiği yetkisizlik kararı sonrası, dosyayı gönderdiği Genelkurmay Başkanlığı'ndan, ne gibi bir işlem yapıldığının ve günlüklerin Başbakanlıkta bulunup bulunmadığının sorulmasını kararlaştırdı. Görmüş'ün avukatı, Ümit Kardeş, "Demokrasiyle yönetilen bir ülkede, darbe iddiaları araştırılacakken böyle bir davanın açılmış olması dikkat çekici"

⁴⁶ Umur Talu, “Binlerce asker emekli insan hakkı arıyor,” *Sabah*, 17.09.2007; “Astsubaylar, OYAK'ı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne şikayet etti,” *Zaman*, 17.09.2007; “Emekli astsubaylar AİHM'ye başvurdu,” *Radikal*, 18.09.2007

⁴⁷ “Şehitlik arazisine market kurdular,” *Zaman*, 27.09.2007

⁴⁸ “Nokta'nın 'Darbe günlükleri' davasına bugün başlanıyor,” *Zaman*, 19.09.2007, “Başbakanlığa 'günlükler' sorulacak,” *Radikal*, 20.09.2007; “Darbe günlüğü 3 bin sayfa gerekirse tamamını açıklarım,” *Zaman*, 20.09.2007

dedi.⁴⁹

Hrant Dink davası ile ilgili haberler

Hrant Dink davası gün geçtikçe medyanın gündeminden düşerken, dava ve soruşturma süresince güvenlik güçlerinin ihmal ve şüpheli davranışlarıyla ilgili her geçen gün yeni bir haber basında yer alıyor. Bunlardan biri de cinayetin azmettiricisi Erhan Tuncel ve cinayetten sonra onu arayan istihbarat polisi M.Z. arasında geçen telefon konuşması. Konuşmalardan, istihbarat polisi M. Z.'nin cinayet konusunda çok detaylı bilgi sahibi olduğu anlaşılıyor. Olayın yaşanmasından aylar sonra ortaya çıkan bu dehşet verici diyalogda azmettirici Erhan Tuncel, istihbarat polisi M.Z.'ye 'reis' diye hitap ediyor. Polis M.Z., “Ne oğlum direkt kafaya sıkılmışlar... Tek farklılık. Kaçmayacaktı ama bu kaçtı” diyor, Dink'e küfürler ediyor. Tuncel ise “Kim yaptıysa eline koluna sağlık” diyor ve cinayetten haberdar olmadığını öne sürüyor.”⁵⁰

Radikal gazetesinin manşetten verdiği habere göre cinayetle ilgili Trabzon Emniyet Müdürlüğü'nde yapılan soruşturmada İçişleri Bakanlığı müfettişleri, ortaya çıkan pek çok ihmale karşın “polislerin kusurunun olmadığı” ve “görevlerini yerine getirdikleri” yönünde rapor hazırlamıştı. Dink'in öldürülmesinden 1 saat 47 dakika sonra M.Z.'nin Erhan Tuncel'i cep telefonundan aradığı tespit edilmişti, ancak raporda, kusuru olmadığı savunulan ve soruşturma izni verilmeyen polislerden biri M.Z. olmasına rağmen bu telefon konuşmasına hiç yer verilmemişti. İçişleri Bakanlığı'nın telefon konuşmasının kaydını tuttuğu halde, bu konuyla ilgili mülkiye müfettişlerini görevlendirdiği soruşturmayı ancak basındaki haberlerin ardından başlatması da dikkat çekici bir gelişme oldu. Bu habere *Hürriyet*⁵¹ ve *Zaman*⁵² gazeteleri de yer verdi.

---

⁴⁹ “Başbakanlığa 'günlükler' sorulacak,”*Radikal*, 20.09.2007

⁵⁰ “Polisin dehşet diyalogu,”*Radikal*, 29.09.2007

⁵¹ “Dink suikastini polis biliyordu,”*Hürriyet*, 30.09.2007

⁵² “Erhan Tuncel, Dink cinayetinden yarım saat sonra polisle konuşmuş; işte dehşet ifadeler,”*Zaman*, 29.09.2007